

เปลี่ยนกากอ้อยเป็น 'ปุ๋ยหมัก'

เป็นค่าวัสดุเหลือใช้โรงงานน้ำตาล

ปุ๋ยหมักจากกากอ้อยขณะบรรจุกระสอบ

แม้จะทำงานเป็นที่ปรึกษาบริษัทผลิตน้ำตาลรายใหญ่ แต่ก็ไม่ได้ทิ้งถิ่นอาศัยความเป็นเกษตรกรรมในฐานะหมอดินอาสา จนสามารถคว้ารางวัลหมอดินอาสาดีเด่น สาขาการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก ประจำปี 2551 ของกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับ "สุรวิงศ์ เท้าวเพ็ชร" เกษตรกรหนุ่มไฟแรง แดงควบตำแหน่งก้านั้นแห่ง ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี มีแนวคิดสร้างสรรค์ในการนำสิ่งเหลือใช้จากการทำการเกษตรในท้องถิ่นอย่าง "กากอ้อย" มาแปรสภาพเป็น "ปุ๋ยหมักชีวภาพ" คุณภาพขั้นดี เพื่อสร้างมูลค่าและเพิ่มประโยชน์ให้แก่อาชีพทางการเกษตร รวมถึงคืนความสมดุลให้แก่ผืนแผ่นดินที่หล่อเลี้ยงชีวิตได้เป็นอย่างดี

สุรวิงศ์ เล่าว่า หลังเรียนจบด้านวิศวกรรมศาสตร์ก็ใช้ความรู้ที่เล่าเรียนมาทำงานอยู่ในโรงงานที่กรุงเทพฯ พักใหญ่ ก่อนหันมาสวมหมวกเกษตรกรเต็มขั้น หลังตัดสินใจกลับบ้านเกิดเพื่อยึดอาชีพปลูกอ้อยส่งโรงงานอ้อย บนเนื้อที่กว่า 20 ไร่ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของครอบครัวที่ทำกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่ด้วยพื้นฐานความรู้ที่กรี๊ดวิชาะ จึงมองเห็นมูลค่าของกากตะกอนอ้อยหรือที่เรียกว่า "ฟีนเคอร์เค้ก" ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้มีอยู่เป็นจำนวนมาก น่าจะนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ จึงทดลองนำมาใส่ในไร่อ้อย ปรากฏว่าดินดีขึ้น จากนั้นจึงได้นำความคิดนี้มาต่อยอด โดยปรึกษากับสถานีพัฒนาที่ดินอุทัยธานี เพื่อนำมาเป็นวัสดุหลักในการผลิตเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ

"หลังทดลองใช้แล้วได้ผล ผมจึงได้แนะนำให้เกษตรกรทดลองใช้บ้าง ซึ่งก็ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี จากนั้นจึงได้จัดตั้งกลุ่มขึ้นภายในหมู่บ้านเมื่อปี 2547 ชื่อว่า "กลุ่มเกษตรกรทำสวนทัพหลวง" ตอนนั้นมีสมาชิกเริ่มแรก 50 คน ทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้กันเองในกลุ่ม ต่อมาทางจังหวัดอุทัยธานีให้งบประมาณสนับสนุนในรูปแบบของวัสดุค้ำและเครื่องจักร"

สุรวิงศ์อธิบายถึงกระบวนการผลิตปุ๋ยหมักจากกากอ้อยว่ามีส่วนผสมที่สำคัญ ได้แก่ วัสดุค้ำเช่นอ้อยหรือเศษใบอ้อยจำนวน 1,000 กก. มูลสัตว์จำนวน 200 กก. สารเร่งจุลินทรีย์ พด.1 ของกรมพัฒนาที่ดิน 1 ของ ส่วนวิธีการกองปุ๋ยหมัก ขั้นตอนแรก นำเศษวัสดุที่จะใช้ทำปุ๋ยหมัก (กากตะกอนอ้อยหรือเศษใบอ้อย) มากองเป็นชั้นแรกขนาดกว้าง 2-3 เมตร สูงประมาณ 30-40 ซม. ย่ำให้แน่นและรดน้ำให้ชุ่ม ขั้นตอนที่สอง นำมูลสัตว์ประมาณ 50 กก. มาโรยบนชั้นของวัสดุค้ำให้ทั่วแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ขั้นตอนที่สาม นำสารเร่งจุลินทรีย์ พด.1 ละลายน้ำรดให้ทั่วกองและขั้นตอนสุดท้าย นำเศษวัสดุที่ใช้ทำปุ๋ยหมักมากองทับแล้วนำมูลสัตว์โรยทับให้ทั่วทั้งผิวหน้าเป็นอันเสร็จเรียบร้อย

การดูแลกองปุ๋ยหมัก ควรรดน้ำสม่ำเสมอให้กองปุ๋ยแห้งและฉะจนกินไป กลับกองปุ๋ยหมักประมาณ 7-10 วันต่อครั้ง เพื่อระบายอากาศและลดความร้อนภายในกองปุ๋ย ทำให้การย่อยสลายเป็นไปด้วยดี ส่วนปุ๋ยหมักที่เสร็จแล้วนำไปใช้โรยบำรุงดินได้ สีของเศษวัสดุจะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ ลักษณะของวัสดุจะอ่อนนุ่มและเปื่อยยุ่ย ไม่มีกลิ่นเหม็นหรือฉุน ความร้อนภายในกองปุ๋ยจะใกล้เคียงกับอุณหภูมิภายนอก

"ขณะนี้กำลังการผลิตอยู่ที่ครั้งละ 100 ตัน โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน ที่ผ่านมากุ๋ยหมักจากกากอ้อยช่วยสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละ 1.5 ล้านบาท ส่วนปีนี้คาดว่าจะมีรายได้อยู่ประมาณ 1.2 ล้านบาท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับราคาปุ๋ยเคมีเป็นหลัก หากปุ๋ยเคมีแพงปริมาณการซื้อขายปุ๋ยหมักก็จะมากขึ้น" หมอดินอาสาดีเด่นกล่าวทิ้งท้าย

จากความสำเร็จในการถ่ายทอดความรู้

[ส่งกลับเสด็จ]

เกษตรกรในฐานะหมอดินอาสา ทำให้ ผู้รังสรรค์
แก้วเพชร ศวราชวิทยาลัยหมอดินอาสาดีเด่น สาขา
การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมัก ประจำปี 2551
ของกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับเกษตรกรหรือ
ผู้สนใจทั่วไปต้องการความรู้เพิ่มเติมหรือทดลอง
นำปุ๋ยหมักไปใช้โทร.0-5659-6525 หรือ
08-1953-0188 ได้ตลอดเวลา

● สุรัตน์ ชัยตะ ●